

Minister Finansów

Warszawa, 8 lipca 2025 roku

Sprawa: interpelacja nr 10349 w sprawie problemów związanych z odprawą
celną towarów klasyfikowanych do działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej.
Znak sprawy: DC5.8870.680.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z interpelacją nr 10349 z 23 czerwca 2025 r., złożoną przez Postanę na Sejm Panią Magdalenę Filipek-Sobczak, dotyczącą zgłaszanych przez przedsiębiorców problemów odnoszących się do trudności w dokonywaniu odpraw celnych towarów z działu 44 (drewno i artykuły z drewna oraz węgiel drzewny) Wspólnej Taryfy Celnej, przedstawiam informacje nawiązujące do zagadnień ujętych w następujących pytaniach:

- 1) Czy Ministerstwo Finansów planuje ujednoczenie i doprecyzowanie przepisów oraz wytycznych dotyczących odprawy celnej towarów sklasyfikowanych pod kodem CN 44?
- 2) Czy możliwe jest wprowadzenie uproszczonej procedury odprawy dla towarów pochodzących z krajów niesankcjonowanych, w przypadku gdy importerzy przedstawiają pełną i prawidłową dokumentację pochodzenia?
- 3) Jakie działania zostały lub zostaną podjęte przez resort w celu przeciwdziałania długotrwałym i nieuzasadnionym wstrzymaniom odpraw celnych, które generują wysokie koszty i zagrażają stabilności firm działających w tej branży?
- 4) Czy planowane jest wprowadzenie mechanizmu odwoławczego lub arbitrażowego w sytuacjach spornych dotyczących klasyfikacji i odprawy towarów, tak aby przedsiębiorcy nie byli narażeni na wielotygodniowe przestoje kontenerów?

Obszar tematyczny interpelacji nr 10349 z 23 czerwca 2025 r. dotyczy towarów z działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej, które objęte są sankcjami. Ze względu na zakres zagadnień, niniejsze informacje koncentrują się na sankcjach obowiązujących od 2022 r., mimo, iż sankcje na Białoruś obowiązują od 2006r., a na Rosję od 2014 r.

Sankcje międzynarodowe, inaczej zwane środkami ograniczającymi, są jednym z instrumentów oddziaływania wobec podmiotów, których działalność stanowi naruszenie zasad i norm prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa praw człowieka i stanowi zagrożenie dla światowego lub regionalnego pokoju i bezpieczeństwa. Sankcje mogą być skierowane przeciwko rządům państw trzecich, podmiotom niepaństwowym, a także jednostkom lub grupom (np. terrorystycznym).

Unia Europejska wprowadza środki ograniczające (sankcje) wobec państw, organizacji, osób prawnych lub osób fizycznych w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB). Podstawą prawną do nakładania sankcji przez UE jest art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 215 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Sankcje UE wprowadzane są w drodze decyzji i rozporządzeń Rady UE. Unia Europejska implementuje sankcje nałożone przez Radę Bezpieczeństwa ONZ. Ponadto, UE może nakładać własne, autonomiczne środki ograniczające.

Do podstawowych rodzajów sankcji należy zaliczyć:

- sankcje finansowe (m.in. zamrożenie funduszy, zakaz udostępniania funduszy);
- sankcje gospodarcze (m.in. ograniczenia w imporcie lub eksporcie określonych towarów i usług);
- sankcje dotyczące ruchu osobowego (m.in. zakaz wjazdu na określone terytorium);
- sankcje dyplomatyczne (zerwanie stosunków dyplomatycznych).

Polska, ze względu na swoje położenie geograficzne, w chwili obecnej pełni wyjątkową rolę przy obsłudze obrotu towarowego oraz osobowego na granicy zewnętrznej Unii Europejskiej.

Jednym z priorytetowych zadań Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) jest ochrona obszaru celnego i granic zewnętrznych UE, która polega przede wszystkim na prowadzeniu działań kontrolnych, mających na celu zapobieganie nielegalnemu przywozowi i wywozowi towarów. Stosownie do art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615 ze zm.) kontroli celno-skarbowej podlega m. in. przestrzeganie przepisów prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów

w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami.

Po inwazji Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. UE wprowadziła listę środków ograniczających w odpowiedzi na rosyjską agresję oraz w ramach wsparcia i solidarności z Ukrainą.

Wiele z tych środków ma wpływ na pracę organów celnych UE, importerów i eksporterów, a także innych uczestników międzynarodowych łańcuchów dostaw, np. przewoźników, przedstawicieli w sprawach celnych, załadowców. Środkami sankcyjnymi (gospodarczymi) objęte zostało m. in. drewno oraz wyroby drewniane z działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej, pochodzące lub przywożone z Rosji lub Białorusi.

Sankcje na towary z Rosji lub Białorusi obejmują m.in. zakazy odnoszące się do importu towarów z działu 44. Drewno i wyroby z drewna są ważnym surowcem eksportowym dla Rosji czy Białorusi, a sankcje na jego handel mają na celu zmniejszenie dochodów, które Rosja i Białoruś może przeznaczyć na finansowanie swojej armii i prowadzenie wojny na terytorium Ukrainy.

W celu uszczelnienia sankcji, organy celne państw członkowskich UE prowadzą wzmożone kontrole w celu zapobiegania nielegalnemu importowi towarów objętych sankcjami.

Co więcej, sami przedsiębiorcy z branży przemysłu drzewnego zarówno w Polsce jak i w UE domagali się uszczelnienia sankcji na towary z działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej, poprzez wzmocnienie działań organów celnych, zapobiegających obchodzeniu zakazu importu tych towarów do UE. Działania uszczelniające są jednym z czynników mających wpływ na zachowanie uczciwej konkurencji na rynku drzewnym.

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z 9 października 2013 r. ustanawiającego Unijny Kodeks Celny (UKC), zadaniem organów celnych jest nadzór nad międzynarodową wymianą handlową Unii w sposób wspierający sprawiedliwy i swobodny handel, wdrażanie zewnętrznych aspektów rynku wewnętrznego, wspólnej polityki handlowej oraz pozostałych wspólnych polityk Unii w zakresie wymiany handlowej, a także bezpieczeństwo całego łańcucha dostaw oraz stosowanie środków mających na celu:

- ochronę interesów finansowych Unii i jej państw członkowskich;
- ochronę Unii przed nieuczciwym i nielegalnym handlem przy równoczesnym wspieraniu legalnej działalności gospodarczej;
- zapewnianie bezpieczeństwa i ochrony Unii i jej mieszkańców oraz ochrony środowiska, w stosownych przypadkach w ścisłej współpracy z innymi organami.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 UKC organy celne mogą przeprowadzać wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne, w celu realizacji tego nadzoru. Kontrole celne

mogą polegać w szczególności na rewizji towarów, pobieraniu próbek, weryfikacji prawidłowości i kompletności informacji podanych w zgłoszeniu, deklaracji lub powiadomieniu oraz istnienia, autentyczności, prawidłowości i ważności dokumentów, kontroli księgowości i pozostałej dokumentacji, kontroli środków transportu, kontroli bagażu i innych towarów przewożonych przez osoby lub na osobach oraz na przeprowadzaniu oficjalnych dochodzeń i innych podobnych czynności.

Zgodnie z art. 46 ust. 2 UKC kontrole celne, inne niż kontrole losowe, opierają się głównie na analizie ryzyka – przeprowadzanej z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych w celu identyfikacji i oceny ryzyka oraz podjęcia niezbędnych środków zapobiegawczych – na podstawie kryteriów opracowanych na szczeblu krajowym, unijnym oraz, w stosownych przypadkach, międzynarodowym.

W ramach kontroli prowadzonych przez organ celny każda przesyłka towarów przywożonych z państw trzecich podlega zgłoszeniu celnemu, które jest następnie weryfikowane pod kątem zgodności z prawem celnym oraz przepisami odrębnymi – w tym przypadku – przepisami z zakresu sankcji nałożonych na Rosję lub Białoruś w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie.

W przypadku pojawienia się wątpliwości po stronie organu celnego w zakresie deklarowanego kraju pochodzenia, wynikających z weryfikacji zgłoszenia celnego i kontroli dokumentów załączonych do tego zgłoszenia organ celny może zażądać dodatkowych dokumentów, w oparciu o art. 15 ust. 1 UKC. Zgodnie z treścią tego przepisu, na żądanie organu celnego i w określonym terminie każda osoba bezpośrednio lub pośrednio uczestnicząca w załatwianiu formalności celnych lub podlegająca kontrolom celnym dostarcza organom celnym wszelkie wymagane dokumenty i informacje w odpowiedniej formie, jak również udziela im wszelkiej pomocy niezbędnej do zakończenia tych formalności lub kontroli.

W związku z powyższym, organy celne w ramach prowadzonej kontroli przed zwolnieniem towarów do wnioskowanej procedury celnej, mogą zażądać dodatkowych dokumentów w celu weryfikacji dokładności i kompletności danych zadeklarowanych w zgłoszeniu celnym, zgodnie z prawem celnym.

KAS działa wyłącznie w granicach określonych przepisami prawa i egzekwuje obowiązki w takim zakresie, w jakim wynika to z obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego. Zadania KAS wykonują organy KAS określone w art. 11 ust. 1 przywołanej ustawy, m. in. naczelnik urzędu celno-skarbowego, który jest organem celnym wskazanym w art. 69 ust. 1 ustawy z 19 marca 2004 r. Prawo celne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1373).

Do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego należy, w szczególności

obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego, a także wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów. Naczelnik urzędu celno-skarbowego, jako organ samodzielny, uwzględniając stan faktyczny i prawny (dotyczący obsługi konkretnego zgłoszenia celnego) oraz załączone do zgłoszenia dokumenty (np. faktury, kontrakty, listy przewozowe, karty charakterystyki towaru, etc.), dokonuje oceny, czy w danej sprawie spełnione są przesłanki przesądzające o możliwości dopuszczenia towaru do obrotu na terenie Polski/UE.

Mając na uwadze poruszane w interpelacji zagadnienia dotyczące wydłużonego czasu obsługi celnej towarów z działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej, pozyskano od organów celnych informacje na temat odpraw tego rodzaju towarów. Z przekazanych informacji wynika, że okolicznością, która ma bezpośredni wpływ na płynność odpraw, jest fakt, że dokumenty o które zwracają się funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej przy odprawie towarów często nie są przesyłane w komplecie i wymagają uzupełnienia.

Zgłoszenia celne i uzupełnione dokumenty analizowane są w porządku chronologicznym (zgodnie z datą ich wpływu). Konieczność wzywania podmiotów do uzupełnienia dokumentów każdorazowo ma istotny wpływ na wydłużenie czasu obsługi danego klienta.

Od kilku miesięcy przy odprawach towarów z działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej osoba lub podmiot, które dokonują przywozu takich towarów z państw, co do których istnieje ryzyko, że biorą udział w obchodzeniu środków ograniczających mają obowiązek przedkładać organowi celnemu dowody potwierdzające państwo pozyskania drewna lub państwo pozyskania drewna wykorzystanego do wytworzenia produktu drewnianego. Dowody te powinny zawierać informację o regionie pozyskania drewna w danym państwie, dane dostawcy drewna lub dane wytwórcy produktu drewnianego (art. 14d ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 514).

W sytuacjach gdy dokumenty nie są przekazywane lub nie są przekazywane wszystkie wymagane dokumenty, prowadzona jest dodatkowa korespondencja ze zgłaszającym, a po uzupełnieniu dokumentacji przeprowadzana jest dodatkowa analiza całości przekazanej dokumentacji. Konieczność wykonania tych czynności ma bezpośrednie przełożenie na czas obsługi danego podmiotu.

Ponadto informuję, że z uwagi na problemy związane z ustaleniem pochodzenia towarów z działu 44 oraz konieczności weryfikacji załączanych do zgłoszeń celnych dokumentów i świadectw pochodzenia, w niektórych przypadkach występuje

konieczność weryfikacji autentyczności takich dokumentów w kraju eksportu. Odpowiedzi na przedłożone zapytania stanowią istotne źródło informacji dla celów prowadzonych postępowań, ale ich pozyskanie także ma wpływ na czas odprawy.

Jednocześnie, importerom i przedstawicielom importerów w sprawach celnych powinny być znane wymagania w zakresie odpraw celnych towarów sankcyjnych. W dniu 21 lutego 2025 r. KAS zorganizowała webinar dla przedsiębiorców (importerów, eksporterów i agencji celnych), na którym przedstawiła przepisy odnośnie sankcji nałożonych na Rosję i Białoruś w związku z wojną w Ukrainie. Przedsiębiorcom zostały zaprezentowane zmiany w polskich przepisach zainicjowane w związku z wejściem w życie kolejnych pakietów sankcyjnych oraz doświadczenia KAS związane z przeciwdziałaniem ich obchodzeniu. W webinarze wzięło udział ok. 700 osób. Po webinarze, na portalu usługowym PUESC (Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych) opublikowane zostały odpowiedzi na pytania przedsiębiorców zgłoszone w przedmiotowej materii.

Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, iż w przypadku konieczności przeprowadzenia rewizji celnej, termin jej przeprowadzenia uzależniony jest często od operatorów portowych, terminalowych i gestorów ładunków, którzy wystawiają dany kontener do rewizji celnej.

Odnosząc się do podnoszonej kwestii w interpelacji odnośnie do kontrolowania niektórych towarów z działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej, które importowane są z takich państw, jak np. Brazylia, Chiny, Wietnam, wobec których nie obowiązują żadne sankcje gospodarcze, a pochodzenie towarów jest w pełni udokumentowane, wyjaśniam, że Zawiadomienie dla podmiotów gospodarczych, importerów i eksporterów” (Dz. Urz. C 145 z 1.4.2022) stanowi: „W związku z ryzykiem obchodzenia tych środków podmiotom gospodarczym w UE zaleca się wprowadzenie odpowiednich środków należytej staranności będących do ich dyspozycji, aby zapobiec takiemu obchodzeniu środków:

- poprzez wywóz do państw trzecich, z których towary takie można łatwo przekierować do Rosji i Białorusi; szczególną uwagę należy zwrócić na wywóz takich towarów do krajów Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (EUG, w skład której oprócz Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi wchodzi Republika Armenii, Republika Kazachstanu i Republika Kirgiska), ponieważ towary w każdym państwie członkowskim EUG znajdują się w swobodnym obrocie w całej EUG;
- poprzez przywóz z państw trzecich, z których towary takie można łatwo przekierować do UE, w szczególności gdy kraje te nie stosują ograniczeń w przywozie z Rosji i Białorusi; dotyczy to w szczególności towarów przywożonych z innych krajów EUG.”

Na podstawie analiz przepływow handlowych z krajami trzecimi, doświadczeń KAS związanych z egzekwowaniem sankcji oraz przypadków ich omijania, nie ma zamkniętego katalogu krajów, z których import przedmiotowych towarów nie byłby w ogóle kontrolowany.

Działania organów celnych prowadzone są m.in. w oparciu o analizy dotyczące omijania sankcji, biorące pod uwagę rodzaj towaru (towary z drewna szczególnie często będące przedmiotem naruszeń sankcji), państwa pochodzenia – m. in. Chiny czy Kazachstan, a wskazanie analizy ryzyka stanowi podstawę do przeprowadzenia szczególnie wnikliwej kontroli zgłoszeń celnych.

Jako przykład należy przytoczyć sprawę, której nadawcą importowanego towaru z działu 44 była firma z Tunezji. Według oświadczenia importera, w kontenerach miała znajdować się sklejka brzoza z Tunezji, ale w trakcie kontroli funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej wykryli, że na opakowaniach zbiorczych z towarem znajdowały się opisy cyrylicą, oznaczające model i typ sklejki produkowanej w zakładach rosyjskich.

Zdając sobie sprawę, że wydłużona kontrola, może być przez przedsiębiorców oceniana jako szczególnie uciążliwa, podkreślić należy jednak, że towary z działu 44 Wspólnej Taryfy Celnej są towarem, który wymaga przeprowadzenia wnikliwych kontroli celem przeciwdziałania naruszaniu lub omijaniu sankcji.

Końcowo należy zauważyć, że obowiązujące przepisy prawa przewidują możliwość odwołania się przez przedsiębiorcę od rozstrzygnięcia (w formie decyzji) organu celnego wydanego w konkretnej sprawie, z którym ten przedsiębiorca się nie zgadza. Przepisy regulujące zasady wydawania decyzji przez organ celny w postępowaniu w sprawach celnych gwarantują realizację zasady dwuinstancyjności. Jest to jedna z elementarnych zasad procedury administracyjnej, która daje stronie postępowania prawo do dwukrotnego rozpoznania danej sprawy. W postępowaniu celnym zasada ta realizowana jest najczęściej w ten sposób, że od decyzji wydanej przez naczelnika urzędu celno-skarbowego (działającego jako organ pierwszej instancji), przysługuje odwołanie do dyrektora izby administracji skarbowej jako organu odwoławczego.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Małgorzata Krok

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

Otrzymują:

1. Adresat.

2. aa